

بررسی اثربخشی آموزش مهارت‌های زندگی بر تغییر نگرش نسبت به مواد مخدر در میان سربازان وظیفه شاغل در زندان‌های استان تهران

*ایرج اسماعیلی^۱، محمود توکلی^۱، محمد قیاسی^۱، ابوالقاسم حکمت‌پور^۲، محمد حسن فرهادی^۳

چکیده

هدف: این پژوهش با هدف بررسی اثربخشی آموزش‌های مهارت‌های زندگی بر تغییر نگرش، نسبت به مواد مخدر در میان سربازان وظیفه شاغل در زندان‌های استان تهران در سال ۱۳۸۹ انجام گردید.

روش بررسی: در این پژوهش مداخله‌ای، سه گروه شامل یک گروه آزمایش و دو گروه گواه (درونی و بیرونی)، شامل ۱۹۶ نفر از سربازان وظیفه مشغول به خدمت در زندان‌های استان تهران، که با روش تصادفی نظام‌دار (سیستماتیک) انتخاب شده بودند، شرکت داشتند. گروه مداخله آموزش‌ها را در سیزده جلسه دریافت کرد؛ پرسشنامه‌ها در سه مرحله شروع، دو ماه بعد از شروع و شش ماه بعد از شروع تکمیل شد. ابزار جمع‌آوری داده‌ها شامل یک پرسشنامه دموگرافیک محقق ساخته و یک پرسشنامه ۱۰ عاملی نگرش نسبت به اعتیاد بود. روایی و پایایی پرسشنامه نگرش سنج به ترتیب ۰/۹۰ و ۰/۹۱ بود. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از آزمون‌های تی زوجی و تی مستقل و تحلیل واریانس تک‌راهه و آزمون‌های تعقیبی توکی استفاده شد.

یافته‌ها: سربازان برگزیده در سه گروه آموزش (۶۵ نفر)، گروه گواه درونی (۶۴ نفر) و گروه گواه بیرونی (۶۷ نفر) قرار گرفتند. مقایسه این سه گروه باهم نشان داد نگرش کلی به اعتیاد ($P < 0/001$)، نگرش نسبت به مصرف مواد مخدر ($P < 0/001$)، نگرش نسبت به علت مصرف مواد مخدر ($P < 0/001$) نگرش نسبت به شخصیت فرد معتاد ($P = 0/004$)، نگرش اجتماع نسبت به اعتیاد ($P < 0/001$)، نگرش نسبت به ترک اعتیاد ($P < 0/001$)، نگرش نسبت به گریز از اعتیاد ($P = 0/011$) و نگرش نسبت به اعتیاد به عنوان راه حل در زندگی ($P = 0/007$)، بهبود یافته و از نظر آماری معنادار بوده است.

نتیجه‌گیری: نتایج نشان داد که مداخلات آموزش مهارت‌های زندگی بر تغییر و بهبود نگرش در میان سربازان آموزش‌دیده مؤثر است و می‌تواند نقش مهمی در کاهش سوء مصرف مواد مخدر در جامعه ایفا نماید.

کلیدواژه‌ها: پیشگیری، مواد مخدر، سرباز، مهارت زندگی

۱- پزشک و کارشناس ارشد سلامت، مرکز تحقیقات سوء مصرف و وابستگی به مواد، دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی
۲- کارشناس ارشد مدیریت خدمات بهداشتی درمانی، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی
۳- کارشناس ارشد مدیریت دولتی، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی
۴- دانشجوی دکترای علوم اعصاب شناختی، مرکز تحقیقات سوء مصرف و وابستگی به مواد، دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی

دریافت مقاله: ۹۰/۲/۳
پذیرش مقاله: ۹۰/۱۲/۲۰

* آدرس نویسنده مسئول:

تهران، اوین، بلوار دانشجو، بن بست کودکیار، دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی، مرکز تحقیقات سوء مصرف و وابستگی به مواد

* تلفن: ۲۲۱۸۰۰۹۷

* رایانامه:

iesmaili@yahoo.com

مقدمه

اعتیاد تمام گروه‌های اجتماعی را تهدید می‌کند و اجرای برنامه‌های پیشگیری برای آنان اهمیت دارد؛ ولی جوانان بیش از هر گروه و طبقه دیگری در معرض این خطر قرار دارند (۱). در مجموع، اعتیاد یک بیماری زیستی، روانی و اجتماعی است، به طوری که عوامل متعددی در تعامل با یکدیگر منجر به شروع مصرف و سپس اعتیاد می‌شوند (۲). درک و شناسایی علل و عوامل زمینه‌ای موجب می‌شود تا روند پیشگیری، درمان و پیگیری به طور هدفمند طرح‌ریزی شود (۳). بعد از سال‌ها تلاش و به دست آمدن موفقیت‌های کم و شکست‌های زیاد، متخصصان و صاحب‌نظران دریافته‌اند که درمان سوء مصرف مواد بسیار مشکل، پرهزینه و طاقت‌فرساست (۴). علاوه بر این، نتایج پژوهش‌های درمانی نشان می‌دهد که میزان عود، بسیار بالاست و کار را از این هم که هست سخت‌تر و ناامیدکننده‌تر می‌کند؛ لذا طی سال‌های اخیر برنامه‌ریزان و متخصصان اعتیاد چاره را در پیشگیری یافته‌اند. به اعتقاد آنان، پیشگیری از اعتیاد نسبت به درمان، به مراتب فراگیرتر، کم هزینه‌تر، امیدبخش‌تر و مؤثرتر است (۵). در حال حاضر سوء مصرف مواد یکی از مشکلات اصلی کشورهای توسعه‌یافته و در حال توسعه است (۶). در جامعه امروز به دلیل افزایش آثار نامطلوب صنعتی شدن، مانند آلودگی محیط زیست، آلودگی هسته‌ای، افزایش جمعیت و فراوانی بیماری‌هایی چون ایدز و سوء مصرف مواد، مشروعیت خود را از دست داده است (۷). ایران مقام اول در سوء مصرف مواد افیونی را در جهان دارد (۸). طبق گزارش UNODC^۱ بین ۷/۲٪ تا ۸/۲٪ جمعیت بالای ۱۵ سال، در سال ۲۰۰۳ مصرف کننده مواد افیونی بوده‌اند (۹). طبق آخرین آمار مربوط به سوء مصرف مواد در ایران که از طرف مؤسسه پژوهشی داریوش اعلام شده است دو میلیون نفر از جمعیت ایران درگیر مواد مخدر هستند (۳). فقدان اطلاعات، سرعت مقابله با روندهای جدید سوء مصرف مواد مخدر را کاهش می‌دهد (۱۰). هدف نظام‌های سلامت و رفاه اجتماعی در هر کشور، ارتقای کیفیت زندگی مردم است (۱۱). پژوهش می‌تواند از طریق ارائه رهنمود در جهت طراحی و اجرای سیستم‌ها و برنامه‌های اجتماعی و بهداشتی، نقش عمده‌ای در تحقق این هدف ایجاد نماید (۱۲). مشاغل نظامی به دلیل نوع مأموریت آن نیازمند افراد سالم و قوی است. چون مصرف مواد نه تنها مستقیماً به انسان آسیب می‌رساند بلکه چون این افراد در مقایسه با افراد سالم به سلامتی و بهداشت خود کمتر اهمیت می‌دهند توجه به این افراد جایگاه ویژه‌ای دارد (۱۳).

روش بررسی

این پژوهش از نظر دست‌یابی به اهداف جزء مطالعات کاربردی و از نظر شیوه جمع‌آوری داده‌ها از نوع مطالعات آزمایشی بوده و به صورت مداخله‌ای در یک گروه آزمایش و دو گروه گواه در میان تمام سربازان وظیفه مشغول به خدمت در زندان‌های استان تهران، به انجام رسیده است. در این پژوهش، اثربخشی آموزش مهارت‌های زندگی در بهبود نگرش آزمودنی‌ها در مقایسه با دو گروه گواه بررسی شد. آزمودنی‌ها با روش تصادفی نظام‌دار (سیستماتیک) و بر اساس معیارهای ورود و خروج که شامل داشتن سواد، عدم ترخیص از خدمت در یک سال آتی و عدم اعتیاد بود، تعداد ۱۹۶ نفر از پنج زندان رجایی شهر، ندامتگاه مرکزی کرج، قزلحصار، اوین و ورامین انتخاب شدند. از تمام شرکت‌کنندگان پس از توضیح کامل مبانی طرح پژوهشی رضایت‌نامه اخذ شد. در عین حال به آنان اجازه داده شد تا هر وقت خواستند بتوانند مطالعه را ترک کنند. با توجه به اهمیت موضوع، سازمان زندان‌ها و اداره کل زندان‌های استان تهران و فرماندهی یگان حفاظت از زندان‌ها، این طرح را بررسی و مورد موافقت و حمایت خود قرار دادند. شرکت‌کنندگان در مطالعه در گروه آزمایش در سیزده جلسه تحت آموزش دانش نسبت به اعتیاد و مواد مخدر و محرک و مهارت‌های زندگی مطابق راهنمای سازمان جهانی بهداشت قرار گرفتند تا تغییر نگرش آنان نسبت به اعتیاد و مواد مخدر و محرک ارزیابی شود. پرسشنامه‌های طرح در سه مرحله شروع مطالعه، دو ماه بعد از شروع و شش ماه بعد از شروع تکمیل شد. ابزار جمع‌آوری داده‌ها شامل یک پرسشنامه دموگرافیک محقق ساخته و یک پرسشنامه ۱۰ عاملی نگرش نسبت به اعتیاد شامل نگرش کلی نسبت به: اعتیاد، مصرف مواد مخدر، علت مصرف مواد مخدر، فرد معتاد، شخصیت فرد معتاد، نگرش اجتماع نسبت به اعتیاد، ترک اعتیاد، عواقب مصرف مواد، گریز از اعتیاد و اعتیاد به عنوان راه حل در زندگی بود. روایی و پایایی پرسشنامه نگرش سنج به ترتیب ۰/۹۲ و ۰/۸۹ به دست آمده بود (یونسی، ۱۳۸۵). در مطالعه حاضر نیز روایی و پایایی آن با روش آزمون همبستگی و آزمون و باز آزمون به ترتیب ۰/۹۰ و ۰/۹۱ بود. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها در سطح توصیفی به بیان درصد و فراوانی، میانگین و انحراف معیار در قالب جداول توزیع فراوانی و نمودار پرداخته شد. در سطح استنباطی نیز برای آزمون فرضیه‌ها از آزمون‌های تی زوجی و تی مستقل در دو گروه و به منظور مقایسه هر کدام از روش‌های آموزشی با گروه کنترل

(۱۱/۱٪)، مصرف داروهای اعصاب (۸/۴٪)، خالکوبی (۸/۰٪)، درگیری با مراجع انتظامی و یا قضایی (۷/۷٪)، خودکشی (۶/۵٪) و استفاده از مواد مخدر (۵/۰٪) بیشترین فراوانی را داشته است. در پاسخ به اینکه آیا تا به حال برای افراد مورد پرسش، آموزش پیشگیری از اعتیاد و رفتارهای پرخطر اجرا شده است، مشخص شد فقط برای ۲۴/۲٪ (۵۹ نفر) این آموزش اجرا شده است. در پاسخ به نحوه برخورد فرمانده یگان انتظامی در محیط زندان با سرباز معتاد و بر اساس اظهار نظر نیروهای وظیفه مشخص شد: تشویق به درمان (۲۱/۵٪)، اقدام به درمان (۲۹/۹٪)، تنبیه (۱۶/۵٪)، اطلاع به خانواده (۱۰/۰٪) و تسویه و معرفی به اداره کل (۲۶/۸٪) بالاترین فراوانی را داشته است. نیروهای وظیفه معتقد بودند برای کاهش میزان سوء مصرف مواد مخدر در زندان باید اقداماتی چون کنترل شدید ورود مواد مخدر به زندان (۶۷/۵٪)، مشاوره روان‌شناختی (۳۳/۷٪)، درمان معتادان به مواد مخدر (۳۳/۰٪) و آموزش مؤثر بر بهبود نگرش و گرایش به مواد مخدر (۳۱/۴٪) انجام شود. برای مقایسه گروه آموزش دیده در قبل و بعد از آموزش آزمون تی زوجی مطابق جدول ۱ انجام شد.

از تحلیل واریانس تک‌راهه استفاده شد. همچنین برای میزان اثربخشی و مقایسه روش‌های آموزشی برای مقایسه گروه‌ها از آزمون‌های تعقیبی توکی استفاده شد.

یافته‌ها

در میان ۱۹۰ نفری که به سن خود اشاره کرده بودند، کم‌ترین سن ۱۸ سال و بیشترین ۲۵ سال بود. میانگین این توزیع 20.78 ± 1.45 سال با میانه ۲۰ و بیشترین سن (نما) ۲۰ سال بود.

با توجه به داده‌های مطالعه ۱۹ نفر (۹/۷٪) تحصیلات ابتدایی، ۴۸ نفر (۲۴/۳٪) تحصیلات راهنمایی، ۷۴ نفر (۳۷/۵٪) تحصیلات دبیرستان و ۵۶ نفر (۲۸/۶٪) مدرک دیپلم داشتند.

چهل و هفت نفر (۱۸/۰٪) قبل از ورود به خدمت دارای سابقه دوستی با افراد مجرم بوده‌اند. در بررسی داشتن بیماری و یا انجام رفتارهای پرخطر مشخص شد به ترتیب؛ فرار از مدرسه (۳۲/۲٪)، مصرف الکل (۱۹/۲٪)، کشیدن سیگار (۱۹/۵٪)، مورد بدرفتاری واقع شدن در دوره کودکی (۱۴/۲٪)، سابقه بیماری اعصاب و روان (۱۳/۸٪)، خودزنی (۱۳/۰٪)، فرار از خانه

جدول ۱- مقایسه متغیرهای زوجی بررسی‌شده در پژوهش در شروع مطالعه و ماه دوم پس از آموزش

مقدار احتمال	تفاوت زوجها		نمره استاندارد متغیرهای زوجی مورد مطالعه
	انحراف معیار	اختلاف میانگین در دو مرحله	
۰/۰۲۴	۱/۶۴	۳/۷۶	نگرش کلی به اعتیاد
۰/۱۹۸	۱/۵۹	۲/۰۲	نگرش نسبت به مصرف مواد مخدر
۰/۱۳۷	۱/۱۲	۱/۶۷	نگرش نسبت به علت مصرف مواد مخدر
۰/۰۷۱	۱/۱۵	-۲/۱۱	نگرش نسبت به فرد معتاد
۰/۰۱۴	۱/۸۹	۴/۶۹	نگرش نسبت به شخصیت فرد معتاد
<۰/۰۰۱	۱/۵۴	۷/۷۲	نگرش اجتماع نسبت به اعتیاد
<۰/۰۰۱	۱/۶۴	۹/۶۱	نگرش نسبت به ترک اعتیاد
۰/۰۰۲	۲/۳۱	۷/۳۸	نگرش نسبت به عواقب مصرف مواد
۰/۴۰۹	۲/۲۰	-۱/۸۳	نگرش نسبت به گریز از اعتیاد
۰/۰۲۲	۲/۵۸	۵/۹۹	نگرش نسبت به اعتیاد به عنوان راه حل در زندگی

مشخص است مداخله انجام شده پس از ۶ ماه منجر به بهبود و ارتقاء وضعیت در کدام شاخص شده است. همان‌طور که مشخص است تقریباً در تمام مواردی که آموزش مهارت‌های زندگی با گروه گواه درونی تفاوت معنادار آماری داشته است با گواه بیرونی هم تفاوت دارد. نکته قابل تأمل تغییر نکردن نگرش به فرد معتاد است که از نظر آماری نیز معنادار نیست؛ در گروه گواه درونی، $P=0.507$ و در گروه گواه بیرونی $P=0.958$ است.

مطابق جدول ۲ دو ماه پس از اجرای آموزش در گروه مداخله تمام موارد به غیر از نگرش نسبت به مصرف مواد مخدر، نگرش نسبت به علت مصرف مواد مخدر، نگرش نسبت به فرد معتاد و نگرش نسبت به گریز از اعتیاد تغییرات از نظر آماری معنادار بوده است.

پس از شش ماه از اجرای مطالعه نتایج پرسشنامه نگرش سنج در میان سه گروه مورد مطالعه با آزمون تحلیل واریانس و تعقیبی توکی مطابق جدول شماره ۲ مقایسه شد. بر اساس این جدول

جدول ۲- نتایج آزمون تحلیل واریانس و مقایسه گروه آموزشی مهارت زندگی و آزمون تعقیبی توکی در ماه ششم و پس از اجرای مداخلات.

گروه‌های گواه		گروه آزمایش	پرسشنامه‌ها و مقیاس‌های ارزیابی شده
گواه بیرونی	گواه درونی		
۰/۰۰۹	<۰/۰۰۱	مهارت زندگی	نگرش کلی به اعتیاد
۰/۰۰۱	<۰/۰۰۱	مهارت زندگی	نگرش نسبت به مصرف مواد مخدر
<۰/۰۰۱	<۰/۰۰۱	مهارت زندگی	نگرش نسبت به علت مصرف مواد مخدر
۰/۹۸۵	۰/۵۰۷	مهارت زندگی	نگرش نسبت به فرد معتاد
<۰/۰۰۱	۰/۰۰۴	مهارت زندگی	نگرش نسبت به شخصیت فرد معتاد
<۰/۰۰۱	<۰/۰۰۱	مهارت زندگی	نگرش اجتماع نسبت به اعتیاد
<۰/۰۰۱	<۰/۰۰۱	مهارت زندگی	نگرش نسبت به ترک اعتیاد
۰/۰۲۵	۰/۰۱۷	مهارت زندگی	نگرش نسبت به عواقب مصرف مواد
۰/۰۰۲	۰/۰۱۱	مهارت زندگی	نگرش نسبت به گریز از اعتیاد
۰/۱۷۲	۰/۰۰۷	مهارت زندگی	نگرش نسبت به اعتیاد به عنوان راه حل در زندگی

بحث

نتایج بسیاری از مطالعات انجام شده در نقاط مختلف جهان خصوصاً در آمریکا حاکی از آن است که این برنامه‌ها در کاهش سوء مصرف مواد تأثیر زیادی داشته و در مدت ۳۰ سالی که این برنامه‌ها اجرا می‌شود کاهش محسوسی در تقاضا داشته است (۲۱).

اجرای برنامه‌های آموزش پیشگیری از سوء مصرف مواد در محیط‌های نظامی نیز می‌تواند بسیار سودمند و مفید باشد. این کار و همچنین اجرای برنامه‌های پیشگیری در مراکز نظامی آمریکا سبب شده است مصرف سیگار و مواد مخدر کاهش محسوسی یابد (۲۲). اجرای برنامه‌های آموزش پیشگیری از سوء مصرف مواد در محیط‌های نظامی بسیار موفق آمیز بوده است، به طوری که در مطالعه‌ای که در آمریکا طی سال‌های ۱۹۸۰ تا ۲۰۰۵ شده مصرف مواد مخدر و سیگار و همچنین تعداد افراد در معرض خطر روندی کاهشی داشته‌اند، هر چند این برنامه‌ها در کاهش مصرف الکل تأثیری نداشته است (۲۳).

اجرای برنامه‌های پیشگیری از سوء مصرف مواد در محیط‌های نظامی در کشور فنلاند به صورت یک قانون در آمده است، و در اثر این برنامه‌ها میزان سوء مصرف مواد -بررسی شده از طریق آزمایش ادرار - در پرسنل نظامی کشور فنلاند بسیار پایین و در حدود ۰/۰۰۴ درصد است. همین مطالعه پیشنهاد می‌کند که اگر بخواهیم اثر بخشی آزمایش ادرار را در تعیین وضعیت مصرف مواد به دست بیاوریم بایستی در هر منطقه و کشوری یک مطالعه مداخله‌ای با گروه گواه داشته باشیم (۲۴).

محیط‌های نظامی به علل مختلف می‌توانند زمینه ساز ایجاد مصرف مواد باشند، این عوامل از طرفی شامل نوع مأموریت است، که با استرس‌های فراوانی روبروست و از طرف دیگر حضور نیروی جوان و در معرض خطر به نام سرباز در این محیط‌هاست (۱۵). در ایران علی‌رغم اینکه مطالعات فراوانی درباره سوء مصرف مواد و اعتیاد انجام شده، ولی آمار و یا پژوهشی که بتواند شیوع سوء مصرف در کارکنان نظامی را نشان دهد وجود ندارد (۱۶). با این وجود در بعضی از کشورها می‌توان آمارهای منطقه‌ای و به طور محدود آمارهای کشوری را به دست آورد. برای مثال شیوع مصرف مواد در بین نظامیان آمریکا، قبل از اجرای وسیع برنامه‌های پیشگیری و دقت در استخدام پرسنل بسیار بالا بود، به طوری که ۲۷٪ آن‌ها در یک ماه گذشته و ۳۶٪ آن‌ها در یک سال گذشته تاریخچه مصرف مواد را می‌دادند (۱۷). در نظامیان اروپایی قبل از شروع برنامه‌های پیشگیری از سوء مصرف مواد، شیوع مصرف مواد را تا ۵٪ برآورد کرده‌اند (۱۸). نهایتاً اینکه سوء مصرف مواد در بسیاری از مراکز نظامی یک مشکل اساسی و دردسرساز محسوب می‌شود (۱۹). بنابراین لزوم انجام این گونه مطالعات در محیط‌های نظامی بسیار ضروری به نظر می‌رسد. البته بایستی توجه داشت که اساس آموزش پیشگیری از سوء مصرف مواد در قبل از دوران سربازی یعنی در دوران مدرسه و نوجوانی است، زیرا در این برهه از زندگی چنین آموزش‌هایی، هم مؤثرتر و هم شدنی‌تر است (۲۰).

نتیجه گیری

حقوقی زیادی بهره گرفته شده است که در پایان بر خود لازم می دانیم هر چند به صورت مختصر از زحمات آنان به ویژه مدیر کل زندان های استان تهران، فرماندهی یگان حفاظت اداره کل و زندان های استان تهران، روانشناسان زندان های استان و تمام نیروهای وظیفه که دلسوزانه و بدون هیچ گونه چشم داشتی ما را یاری نمودند، سپاسگزاری نماییم. در عین حال می بایست از مدیرکل امور فرهنگی و پیشگیری ستاد مبارزه با مواد مخدر و همکاران محترم در مرکز تحقیقات سوء مصرف و وابستگی مواد که حسن نظر و توجهشان امکان اجرای این پژوهش را فراهم نمود تشکر کنم.

این پژوهش با استفاده از منابع مالی مرکز تحقیقات سوء مصرف و وابستگی مواد وابسته به دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی و تحت نظارت معاونت پژوهشی دانشگاه از محل ردیف ۱۰۱۰۳۴ ستاد مبارزه با مواد مخدر نهاد ریاست جمهوری انجام شده است.

تقدیر و تشکر

در این پژوهش از مساعدت و همکاری اشخاص حقیقی و

منابع:

- 1- Shafiqhi Farhad, Rohani Seyed Mozafar, Kazemi Javad, Hosseini Seyed Rashid, Donyavi Vahid, Ghareh khani Shahin. [Relative risk of smoking affliction among conscripts in the I. R. I. L. F barracks during 2005(Persian)]. Iran University of Medical Sciences; Karaj Healthcare Center; Atiyeh Nou addiction treatment clinic.
- 2- Yar Mohammadian Mohammad Hossein, Ghaderi Soghra. [The study of effectiveness of addiction prevention training program on juveniles self esteem, attitude and awareness about drug abuse(Persian)]. 2001. Danesh va Pajuhesh quarterly; No:10.
- 3- Narenjiha H. Rafeyi H. Baghestani AH et al. (2007) Rapid Situation Assessment of Drug Abuse and Drug Dependence in Iran. DARIUS Institute (In Farsi. not published).
- 4- Moharreri MR (1978) General View of Drug Abuse in Iran and a One-Year Report of Outpatient Treatment of Opiate Addiction in the City of Shiraz.
- 5- Yassami MT. Shahmohammadi D et al. (2002) Epidemiology of Drug Abuse in I. R. Iran. Ministry of Health and Medical Education; Drug Control Headquarters. (not published. In Persian).
- 6- Torabi MR. Bailey WJ. Majd-Jabbari M (1993) Cigarette smoking as a predictor of alcohol and other drug use by children and adolescents: evidence of the 'Gateway Drug Effect'. J School Health. 63 (7).
- 7- Razzaghi EM. Rahimi Movaghar A (2003) Rapid Assessment and Response. Multi Centre Project on Injection Drug Use. WHO.
- 8- Yunesi Seyed Jalal, Mohammadi Mohammad Reza. [The use of information trasmission in addiction prevention programs among juveniles(Persian)]. Daneshvar Raftar bimonthly 2006; No. 16, pp:10-16.
- 9- Malekpour Mokhtar, Ghorbani Bijan. [The effectiveness of attitude change an self assertiveness approaches on intendency to drug abuse among volenteer addicts(Persian)]. 2004, Danesh va Pajuhesh dar Ravanshenasi quarterly; No. 19 and 20, pp:109-128.
- 10- Fathi Keyhan, Mehrabizadeh Mahnaz [The assesment of parents depression,Excitation, aggression, attachment and education styles as predictors of drug dependency among Ahvaz juveniles(Persian)]. 2006, Motaleate Tarbiati va ravanshenasi monthly, 9,No. 1, pp:23-45.
- 11- Taremian Farhad, Mehryar Amir Houshang. [The effectiveness life skills programs to prevent drug abuse among junior high school students(Persian)]. 2008, Zanjan University of Medical sciences, Elmi Pajuheshi monthly,16,No. 65,pp:77-88.
- 12- Dehghani Mahmoud, Jazayeri Ali Reza. [Descriptive – analitic assessment of drug abuse prevention aproaches(Persian)]2004, Refahe Ejtema quarterly, 4, No. 15.
- 13- Haj Seyed Javadi Mazinani Robabeh, Fadaei Farid, Dolatshahi Behrouz[The new role and excitement seeking in drug abuse and dependency to opium like drugs(Persian)]. 2007,Journal of Rehabilitation, 8, No,29. pp:53-57.
- 14- Moore RS, Cunradi CB, Ames GM. Did substance use change after September 11th? An analysis of a military cohort. Military medicine. 2004;169(10):829-32.
- 15- Rahimi Movaghar A (md, Sharifi V (md), Mohammadi MR (md), Farhoudian A (MD), Sahimi Izadian E (md), Rad Goodarzi R (md), et al. [Researches on substance use in Iran 3 decades evaluation (Persian)]. Hakim Research Journal. 2006;8(4):37-44.
- 16- Burt MR. Prevalence and consequences of drug abuse among US military personnel: 1980. The American Journal of Drug and Alcohol Abuse. 1981;8(4):419-39.
- 17- Little J, Lukey B, Shimomura E, Fuhrmann L. Military drug positive rates in the European Theater drug rates in Europe. Journal of forensic sciences. 1993;38(2):259.
- 18- Benson G, Kjellson S. Drug abuse in military conscripts. Prevalence and background. Acta psychiatrica Scandinavica. 1984;70(6):559-67.
- 19- Ames GM, Cunradi CB, Moore RS. Alcohol, tobacco, and drug use among young adults prior to entering the military. Prevention Science. 2002;3(2):135-44.
- 20- Winters KC, Fawkes T, Fahnhorst T, Botzet A, August G. A synthesis review of exemplary drug abuse prevention programs in the United States. Journal of substance abuse treatment. 2007;32(4):371-80.
- 21- Bachman JG, Freedman-Doan P, O'Malley PM, Johnston LD, Segal DR. Changing patterns of drug use among US military recruits before and after enlistment. American Journal of Public Health. 1999;89(5):672-7.
- 22- Bray RM, Hourani LL. Substance use trends among active duty military personnel: Findings from the United States Department of Defense Health Related Behavior Surveys, 1980-2005. Addiction. 2007;102(7):1092-101.
- 23- Meririnne E, Mykkänen S, Lillsunde P, Kuoppasalmi K, Lerssi R, Laaksonen I, et al. Workplace drug testing in a military organization: Results and experiences from the testing program in the Finnish Defence Forces. Forensic science international. 2007;170(2-3):171-4.

The Study of Effectiveness of Life Skills Training on Attitude Change towards Drugs among Conscripts in Tehran Prisons

**Esmaili I. (M.D.)¹, Tavakoli M. (M.D.)¹, Gheiasi M.(M.A.)², Hekmatpour (M.A.)³, Farhadi M.H. (M.Sc.)⁴*

Receive date: 23/04/2011

Accept date: 10/03/2012

1- *General Practitioner, Substance Abuse and Dependence Research Center, University of Social Welfare and Rehabilitation Sciences, Tehran, Iran*

2- *M.A. of Health Manager, Shahid Beheshti Medical Science University, Tehran, Iran*

3- *M.A. of Governmental Manager, Shahid Beheshti Medical Science University, Tehran, Iran*

4- *Ph.D. Student in Cognitive Neuroscience, Substance Abuse and Dependence Research Center, University of Social Welfare and Rehabilitation Sciences, Tehran, Iran*

***Correspondent Author Address:**
Substance Abuse and Dependence Research Center, University of Social Welfare and Rehabilitation Sciences.

***Tel:** +98 21 22180097

***E-mail:** iesmaili@yahoo.com

Abstract

Objectives: Since in countries like Iran where drug abuse rate is high, this can be troublesome in working environments and barracks. Thus this study aimed to assess the effectiveness of life skills teachings on attitude change towards drugs among conscripts in Tehran prisons 2010.

Materials & Methods: According to the objectives data collection method this study is both practical and experimental in which there is a case group and two control groups. A demographic questionnaire and Attitude assessing checklist containing 10 dimensions were used in this study.

Results: The selected conscripts were put in three groups: training group (n=65), inner control group (n=64) and outer control group (n=67). The comparison of the three groups indicated that: general attitude towards addiction (P=0.001), attitude towards drugs (P=0.001), attitude towards drug abuse reason (P=0.001), attitude towards the personality of the addict person (P=0.004), public attitude towards addiction (P=0.001), attitude towards detoxification (P=0.001), attitude towards escape from addiction (P=0.011), attitude towards addiction as a solution in life (P=0.007) has been changed and it is statistically significant.

Conclusion: According to the results of the present study, intervention and teaching life skills affects the conscripts attitude, and can play an important role in reducing drug abuse in the society.

Key words: Prevention, Drugs, Conscripts, Life Skills